

Batxillerat en Ciències Religioses

Antropologia Teològica

- **Titulació:** Batxillerat en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 6
- **Àrea:** Teologia | **Període lectiu:**
- **Professorat:** [Dr. Peio Sánchez i Rodríguez](#) | [Dr. Lluís Serra i Llansana](#) | **Llengua:**

Justificació

S'han dit i es diuen moltes paraules sobre l'ésser humà. Des de l'animal racional d'Aristòtil a la passió inútil de Sartre. Molts relats mitològics l'han volgut dibuixar: Prometeu i la seva lluita amb els déus; Sísif i l'absurditat d'una existència condemnada; Narcís i el seu emmirallar-se autocomplaent i estèril.

Tots ells són aproximacions al misteri que som. Un misteri que el tenim ben a l'abast. Probablement ens podem sentir reflectits en alguns d'aquests esbossos sobre l'ésser humà. La nostra experiència concreta sovint ens confronta amb els nostres límits. Els percebem i, en aquest sentit, d'alguna manera, ja els superem perquè intuïm que hi ha quelcom més enllà. Però, alhora, ens fan adonar de la nostra fragilitat i vulnerabilitat a tots nivells. La nostra existència està amenaçada per totes bandes i, al final, per la mort. No obstant, també experimentem sovint com l'horitzó se'ns eixampla sense mesura. L'existència està oberta a promeses que molt sovint ni podríem sospitar. L'amor, l'amistat, la bellesa, el compartir uns ideals, el futur que ens dinamitza contínuament més enllà de nosaltres mateixos. Ens adonem que estem cridats a ser més del que som. La paradoxa i la contradicció són les pedres de toc de l'existència humana. L'antropologia teològica es proposa il·luminar aquest misteri que ens constitueix des de Déu en Jesucrist, tot partint especialment de la Paraula de Déu i de la Tradició.

Requisits i orientacions prèvies

Cal haver cursat la Teologia fonamental i la Metodologia teològica. Les dues contribueixen a establir el sentit de la revelació cristiana com a marc per comprendre la relació de Déu i la humanitat.

És recomanable la realització prèvia de l'assignatura d'Antropologia filosòfica per comprendre les categories filosòfiques i les claus del debat antropològic. Així mateix, la Història de la Filosofia I i II i les Introduccions a l'Antic i el Nou Testament són de valuosa ajuda per orientar els objectius d'aquesta assignatura. A més és convenient el contacte especialment amb la Cristologia i Misteri de Déu.

Aquesta assignatura s'imparteix en l'horitzó del Pla Bolonya, segons el qual el sistema de creditatge tradicional és substituït pels crèdits del nou pla, que reben l'abreviatura d'ECTS (European Credit Transfer System). Cada ECTS, com recorda la Guia de l'Estudiant, implica 25 hores de feina, les quals inclouen hores lectives, hores d'estudi personal i d'examen.

Competències i Objectius

En acabar l'estudi d'aquesta assignatura, l'estudiant ha d'assolir una sèrie de competències o capacitats que contribueix a desenvolupar. Aquestes capacitats són teòriques i pràctiques. Remeten, en darrera instància, a què ha de saber, saber fer i saber ser l'alumne en assolir la seva titulació.

- Capacitat de comprendre i utilitzar la terminologia pròpia de l'antropologia teològica, tot descobrint el diferents matisos de les paraules
 - Capacitat de raonar de forma argumentada sobre les principals qüestions relatives a l'antropologia
 - Capacitat de dialogar des dels fonaments de la teologia cristiana amb les aportacions de la cultura contemporània
 - Competència de saber redactar comentaris sobre els pensaments claus relatius a temes bàsics del missatge cristià
 - Competència en saber donar raó de l'esperança que tenim
 - Competència en acarar les qüestions teològiques de manera crítica, rigorosa, actualitzada i contextualitzada
 - Competència en la utilització de metodologies adequades
- Coneixements (objectius conceptuals)
- Analitzar i comprendre les claus del sentit de la persona a la Bíblia des de l'anàlisi dels textos de l'Antic i el Nou Testament.
 - Definir i justificar les dimensions de l'ésser humà com a persona capaç de ser lliure i estimar de manera que s'esdevé fill de Déu i germà dels altres.
 - Comprendre els conceptes claus de l'antropologia cristiana: creació, gràcia, pecat original, llibertat i lliure albir, filiació, fraternitat-caritat, divinització i salvació.
 - Assumir les bases per al diàleg amb altres antropologies del context cultural contemporani reconeixent les possibilitats de trobada així com els límits i instàncies crítiques des de l'empatia i de forma assertiva
- Habilitats (objectius procedimentals)
- Reconèixer i aplicar les bases antropològiques a la vida, la moral i l'acció educativa i pastoral
 - Transmetre de forma clara, raonada i rigorosa els coneixements adquirits.
 - Analitzar els textos bíblics i articles d'autors
 - Argumentar els continguts teològics i eclesials que es desprenguin de l'estudi
- Valors o actituds
- Fomentar la lectura aprofundida i entenedora de temes complexos
 - Promoure el valor de la reflexió personal
 - Fomentar el diàleg amb la cultura contemporània

Continguts

Els continguts s'estructuren d'acord amb els punts següents:

Unitat 1. Pensar la creació

I. El diàleg ciència i fe

II. Les claus de la creació: el fet, la manera, el caràcter trinitari i el seu destí

III. Els relats de la creació de l'ésser humà: relat sacerdotal, reflexió sapiencial i ressonàncies

Unitat 2. La concepció unitària de l'antropologia bíblica

I. Terminologia antropològica hebrea

II. Un cas significatiu: l'home al llibre de la Saviesa

III. L'antropologia del Nou Testament: Imatge de Déu en Crist

IV. El debat exegètic sobre cos i ànima

Unitat 3. La constitució de l'home: unitat de cos i ànima

I. Història del problema

II. El problema ment-cervell

III. Reflexions sistemàtiques: monisme, dualisme, cos, ànima i la seva unitat

IV. El problema de la immortalitat de l'ànima

Unitat 4. Les dimensions de l'home

- I. L'home, ésser lliure
- II. L'home, ésser social
- III. L'home, criatura
- IV. L'home, col·laborador de la creació

Unitat 5. El problema del sobrenatural

- I. Marc i formulació del dilema
- II. Història del problema
- III. Debat contemporani
- IV. Claus d'interpretació

Unitat 6. El pecat original

- I. La revelació del pecat en l'Antic Testament.
- II. On va abundar el pecat va sobreabundar la gràcia: la novetat del Crist
- III. Teologia del pecat original: justícia original, pecat originant i pecat originat.

Unitat 7. La gràcia de ser fills i germans

- I. Els gèrmens de la gràcia: l'Antic Testament
- II. La gràcia en Crist: el Nou Testament
- III. D'Adam a Crist: la justificació
- IV. Viure en Crist: què és la gràcia
- V. Les dimensions de la gràcia: divinitzant, filial, fraterna, escatològica, experiencial i pneumatològica.

Metodologia i Avaluació

- Ensenyament-aprenentatge virtual
- Lectura i estudi de les anotacions de l'assignatura
- Lectura i contrast de comprensió de lectures bàsiques
- Participar en debat dirigit entorn de la relació fe-ciència
- Anàlisi bíblica dels textos de contingut antropològic.
- Estudi de casos concrets
- Consulta de documents del Magisteri de l'Església
- Posar en pràctica els coneixements teològics en diàleg amb un material cultural literari o cinematogràfic.
- Ensenyament-aprenentatge compartit al campus
- Comentaris, debats.....
- Ensenyament-aprenentatge autònom
- Estudi personal, lectures complementàries, consultes a la biblioteca...
- Ritme de treball
- Ritme de treball quinzenal en la primera part de la matèria a partir de cada unitat de contingut, que serà penjada els dijous
- La unitat cinquena és més breu i les dues darreres unitats sobre el pecat original i la gràcia requereixen més temps, de manera que es dedicaran tres setmanes a cadascuna.
- Cada unitat tindrà el seu material que desenvolupa els continguts bàsics del tema que ens ocupa. Es proposaran algunes activitats per tal que pugueu elaborar, sintetitzar, relacionar els aspectes més importants de cada tema.
- Distribució del temps de dedicació:
- El temps d'interacció a l'aula virtual (fòrums, debats, descarregar materials i lectures,...) 15 %
- El temps d'estudi i treball personal (lectura de documents, elaboració de treballs i exercicis, etc---) 80 %
- L'assistència a les trobades presencials. 5 %

S'opta per una avaluació continuada, que serà duta a terme en diversos moments:

- Avaluació inicial: per conèixer els nivells de partida de l'alumnat i ajustar aquests i els objectius del currículum.
- Avaluació formativa: es va duent a terme al llarg de l'assignatura a fi que l'alumnat i el professor vagin obtenint dades sobre com s'està desenvolupant el procés d'aprenentatge.
- Avaluació final: té com a finalitat sintetitzar el desenvolupament assolit per l'alumne. Criteris aproximatius que es tindran en compte

- Unitats didàctiques I- V: 50 %
- Unitats didàctiques VI y VII (avaluació final): 30 %
- Participació en fòrums i consultes: 15 %
- Presencial i enquesta inicial: 5 %

Bibliografia

RUIZ DE LA PEÑA, J.L., *Teología de la creación*, Santander: Sal Terrae 1986.

RUIZ DE LA PEÑA J.L., *Imagen de Dios: Antropología teológica fundamental*, Santander: Sal Terrae 2001.

RUIZ DE LA PEÑA, J.L., *El don de Dios: Antropología teológica especial*, Santander: Sal terrae 2002.

SCOLA, A. *Cuestiones de Antropología Teológica*, Madrid, BAC 2000.